రాజీనామా

కొడవంటి కాశీపతిరావు

బస్సులో కిటికీ దగ్గరగా కూర్చున్న అమలకు దూరంగా పొలాల్లో నడువొంచి చేను కోస్తున్న పల్లెపడుచులూ, అంత వరకూ గాలికి బంగారపు టలల్లాగా ఊగుతూ పడుచుల చేతి కరుకుదనం రుచిచూపి బంగారపు ముద్దల్లాగా ఒక చోట పడిపోతున్న వరిచేను గుట్టలూ, గట్టుమీద పంచెగగట్టి నోట్లో పెద్దచుట్ట గుప్పుగుప్పుమనిపిస్తూ అవసరం లేని వాళ్ళను గదమాయిస్తూ, అవసరం ఉన్న వాళ్ళను ఓరగా చూస్తూ నిల్చున్న నాయుడూ చూడ్డానికింపుగా కన్పిస్తున్నారు.

చక్కని పల్లె అనుభవాలు తనకు అత్తవారింటికి వచ్చినప్పుడల్లా కలుగుతాయి అనుకునేసరికి అమల ఒళ్ళు పులకరించింది. తను సెలవులు గడిపినట్టూ వుంటుంది. బియ్యేస్సీ సెకండ్ క్లాసు తెచ్చుకున్న గోపాలం బావకి కంగ్రాచ్యులేషన్స్ చెప్పినట్టూ ఉంటుందని బయల్దేరినట్టుగా అన్పించడంలేదు అమలకి. తనకప్పుడే గోపాలం బావతో పెళ్ళయిపోయినట్టూ....తను గోపాలం బావచేత వాళ్ళాఫీసరు కాదంటున్నా బలవంతంగా ఓ వారంరోజులు సెలవు పెట్టించి అత్తా మామల్ని చూడటానికి పల్లెకెళ్తున్నట్టూ ఊహించుకుంటున్న అమల బుగ్గలు సిగ్గుతో ఎరుపెక్కుతున్నాయ్.

బస్సు ఒక్క కుదుపుతో ఆగగానే గభాలున బయటికి దుమికింది అమల గోపాలం బావని చూడాలని.

పాలేరు అమలని పలకరించి పరిచయం చేసుకున్నాడు. అరమైలు వాడివెనకే మాట్లాడకుండా నడవ మొదపెట్టింది. ఇంతాకటి బస్సులో కూర్చుని చూపిన ప్రకృతి అందాలు ఇప్పుడు స్వయంగా పొలంగట్టుమీద నడుస్తున్న అమలకు కన్పించలేదు. బస్సు ప్రయాణం....గోపాలం బావ రాకపోవడం....నెత్తి మాడ్చేస్తున్న ఎండా ... వీటివల్ల విరసించినట్టున్న అమలకు రామచిలుకల కిచకిచలూ, ఇంకా కోతకురాని కొన్ని వరిచేల మీంచి వస్తోన్న సువాసనలు వెదజల్లే గాలీ, చేనుకోస్తున్న పడుచు చిలకల కలలూ సోకడంలేదు.

"అమ్మగారూ ఒచ్చేసేం" అంటూన్న పాలేరూ, "ఏవమ్మా ప్రయాణం కులాసాగా జరిగిందా." అంటూన్న మావయ్య, "కాళ్ళు కడుక్కో తల్లీ" అంటూన్న అత్తయ్య కన్పించేరుకాని .. కావలసిన బావ అయిన వాళ్ళ ఇంటి గుమ్మం ముందు నిలబడ్డా కన్పించలేదు.

*　　*

సాయంకాలం అయిదు గంటలు కావస్తోన్నా ఎండ మాడ్చేస్తుందేమో గొడుగు వేసుకుని, గట్టుమీద నిలబడి కూలీలను అదమాయిస్తూ కనిపించేడు గోపాలం బావ. పెద్దపాలేరు కామోసు పక్కన నిలబడి తానూ అప్పుడప్పుడు కేకవేస్తున్నాడు.

అకస్మాత్తుగా ధాన్యలక్ష్మిలా సాక్షాత్కరించిన అమలను చూస్తూ "మా అమలే!" అంటూ ఆశ్చర్యపోయేడు గోపాలం.

"తరువాత తీరిగ్గా ఆశ్చర్యపోదువుగాని ...కాఫీ టిఫిన్ తీసుకువచ్చేను. ఆ చెట్టు నీడకి పద ' అంటూ దారి తీసింది అమల.

పెళ్ళి కాకముందే కొంగు కట్టేసుకుంటున్నావే." అంటూ చిలిపిగా నవ్వేడు. అదరా బాదరా చేతులు కడుక్కొని, ఆవురావురని టిఫిన్ తింటున్న గోపాలాన్ని జాలిగా చూస్తోంది అమల. ఎందుకో తలెత్తి చూసిన గోపాలం అమల తన్నే దీర్ఘంగా

చూస్తోండటం గమనించి. "నన్ను కొరుక్కుతినేస్తావా ఏమిటి అలా చూస్తు న్నావ్?" అనడిగేడు.

"ఈ ఎండా, ఈ కష్టమే నిన్ను సగం తినేసినట్లున్నాయ్ .... ఇంకా ఏవుంది? అయినా ఈ పనులన్నీ చూసుకోడానికి పెద్దపాలేరున్నాడు గదా. నువ్వుకూడా ఎందుకు వాళ్ళతో సమానంగా కష్ట పడటం...." అంది అమల టిఫిన్‌బాక్సు సర్దేస్తూ.

"అలాకాదు అమలా....వాళ్ళతోపాటు మనమూ కష్టపడితేనే వాళ్ళు మన పనిని వాళ్ళపని అనుకుని చేస్తారు. జమీందారీ పద్ధతి ఎందుకు ఫెయిలయిందంటావ్? జమీందారెవ్వడో పట్నాల్లో విలాసాల్లో మునిగి తేల్తూ వాళ్ళమీదా వీళ్ళమీదా పెత్తనం వదిలేస్తే వాళ్ళు చేతనైనంత చిక్కించుకుని, మాకేం పోయిందని వదిలేసేవారు. మనం ఎదురుగుండా కనిపిస్తూ కష్టానికీ, సుఖానికీ వాళ్ళ నాదుకుంటూంటే వాళ్ళ కంతకంటె ఇంకేం కావాలి అలాంటి యజమాన్లకోసం వీళ్ళ ప్రాణాలైనా ఇచ్చేస్తారు" అంటూ చెప్పుకుపోతున్నాడు గోపాలం.

"అది సరే ఇంతవరకూ నువ్వుండ బట్టే ఈ పనులన్నీ జరిగేయా... ఇప్పుడు లేకపోతే జరగవా. మావయ్య ఉన్నారు గదా ఇవన్నీ చూసుకోవడానికి" అంది అమల.

"లేదు అమలా....ఇంతవరకూ మా నాన్న కష్టపడ్డారు చాలు. ఇక నాకు రెక్కలొచ్చాకకూడా వాళ్ళని కష్టపెట్టడం భావ్యం కాదు. పైగా వాళ్ళు పాతకాలపు మనుష్యులేమో. వాళ్ళు చేసే వ్యవసాయపు పద్ధతులు అన్నీ పాతవే. అందుకే ఉన్న ఈ పాతికెకరాలూ బాగా సాగుచెయ్యాలని వుంది. ఈ ఏడాది 'హంస' వేసాను చూడు. ఎకరాకి ఇరవై బస్తాలు రాలింది. మన ఇంటిప్రక్క నాయుడు 'పద్మ' వేసి బహుమతి గెల్చుకున్నాడు. వచ్చేఏడాది ఆ బహుమతి నెలాగైనా నేను సంపాదించాలని నాకు పట్టుదలగా వుంది."

"ఇప్పటికే మనదేశ జనాభా ఏభై అయిదు కోట్లంటున్నారు. ప్చ్... పోనీ జనాభా పెరగనీయ్. ఆహారోత్పత్తికూడా దానితోపాటు పెరిగితే జనాభా సమస్యకి భయపడాల్సిన అవసరంలేదు. తినేనోళ్లు పెరిగేకొద్దీ, పనిచేసే చేతులుకూడా పెరగాలి. పెరుగుతాయి" అన్నాడు దృఢంగా గోపాలం.

"బాగుంది. కాని నువ్వొక్కడివే నీ పాతికెకరాలూ బాగా పండిస్తే చాలా.... అందరూ నీలా ఆలోచించవద్దూ."

"నన్ను నిరుత్సాహపరచద్దు అమలా. ఇలా ప్రతి యువకుడూ వెనక్కి తగ్గిపోతే దేశం బాగుపడేదెప్పుడు? నాకు సాధ్యమైనంతవరకూ ఈ ఊళ్ళో మిగతా యువకుల్లోకూడా చైతన్యం కలిగిస్తున్నాను. ఇప్పుడు నన్నుచూసి ఈ ఊళ్ళో ఎంతమంది పోటీలు పడుతున్నారో తెలుసునా? అదే నాక్కావాలి. పోటీలు కక్షల్లో కాదు పెంచుకోవాల్సింది....పని

చెయ్యడంలో.''

గోపాలం ఉపన్యాసం వింటూంటే అమల గుండెల్లో రాయి పడింది. గోపాలం గాని కొంపదీసి వ్యవసాయంలో ఉండి పోడుగదా. చక్కగా తనూ, తనభర్తా ఏపట్టణంలోనో కాపరం పెట్టి....తనభర్త ఉద్యోగం చేస్తూ సంపాదిస్తూంటే .... అతనిచేత మురిపాలు తీర్చుకుంటూ హాయిగా నాగరికతా ప్రపంచంలో బ్రతకాలని ఏ స్త్రీ కోరుకోదు? అమలకూడా గోపాలం ఎక్కడో ఉద్యోగం చెయ్యాలనీ....అతను ఆఫీసు నుండి తిరిగి వచ్చే వరికి చిరునవ్వుతో ఎదురై కాఫీ అందించాలనీ....అతను తెచ్చిన మల్లెపూలు అతనే తన తల్లో తురమాలనీ ...అతని చేతనే పిచిమాకు వెడ్దాం అమలా అని పించుకోవాలనీ .... దూరంగా వుంటేనే పల్లెలగ్గానీ, అత్తమామలకి గానీ విలు వుంటుంది గాబట్టి అప్పుడప్పుడు పల్లెకి వెళ్ళి వాళ్ళ ఆదరాభిమానాల్ని పొందాలని కలలు కనటంలో ఆమె తప్పేం లేదు.

కాని ఆ కలలన్నీ ఫేడౌట్ అయి పోతున్నట్టు డౌట్ వచ్చింది అమలకు. కాని అప్పుడేం బయట పెట్టలేదు.

కనుచీకటి పడుతూండగా ఇద్దరూ ఇంటికి తిరిగి వచ్చేరు. అమల లోపలికి వెళ్ళి వచ్చేసరికి గోపాలం బావ మామయ్యతో పొలం విషయాలన్నీ మాట్లాడుతున్నాడు. మామయ్య ఏవేవో సలహాలిస్తున్నాడు. అమల మనసు కలుక్కుమంది. ఆ వయస్సులో చదువు కున్న కుర్రాడు తండ్రితో ఈ ఉద్యోగాలకి అప్లికేషన్లు పెట్టాననీ .... ఇది ఇంటర్వ్యూ వచ్చిందనీ .... అదయితే ప్రాస్పెక్టస్ వుంటుందనీ ...ఇంత డబ్బు కావాల్సి వుంటుందనీ మాట్లాడాలి. అంతే కాని ఆ కాలవనీరు నాయుడు తిప్పేసు కున్నాడనీ ...''రత్న'' వేసిన మడికి నీరు తోడ్డానికి సమితివాళ్ళని ఇంజను అడిగే ననీ ...మొన్న కొట్లోవేసిన ''జయ'' ధాన్యపు బస్తాలు పెట్టి అడుగుతున్నాడని మాట్లాడుతుంటే అమల కెలావుంటుంది? మర్నాడుదయం అడిగేసింది.

''అవునుగానీ బావా....రిజల్ట్సు వచ్చి ఆరునెల్లు పైన కావస్తోంది. దేనికైనా ఎప్లయి చేసావా?'' అని.

''అదేమిటి అమలా, కొత్తగా అడుగుతున్నావ్. చదువుతున్న దగ్గర్నుండీ వ్యవసాయంలో మార్పులు చేస్తుండటం చూస్తూనే వున్నావు. నా మనసే తెలుసుకో లేక పోయావా? ఉద్యోగాలు కావాలని అందరూ పల్లకీలెక్కితే మోసే దెవరు? నేనిక్కడే వుండి వ్యవసాయంలో కొత్త కొత్త ప్రయోగాలు చేద్దామనుకుంటు న్నాను.'' అన్నాడు గోపాలం. అన్నట్టూ....పల్లెసీమల అందాలూ వరిచేల సువాసనలూ అమ్మగారికి ఇష్టమే కాబోలు....'' అన్నాడు అమల కళ్ళల్లో కళ్ళుంచి. ఆ కళ్ళల్లో కూలిపోతున్న మేడలుమాత్రం గోపాలానికి కనబడలేదు.

* *

లంచ్ టైములో పడవలసిన కాఫీ

టిఫిన్ పడలేదేమో. ఓ పక్క తలనొప్పి. మరోవంక ఆకలితో నీరసం వచ్చేస్తోంది అమలకి. పక్కకి చూస్తే ఇంకా టైపు చెయ్యాల్సిన లెటర్సు చాలా వున్నాయ్. ఉదయంనుండీ చేస్తూనేవుంది. ఎంతకీ తరగడంలేదు. ఇంకో టైపిస్టున్నా ఇవన్నీ తన నెత్తినే కొట్టేరు.

తలెత్తి చూస్తే ఆ ఇంకో టైపిస్టు శేఖరం కాలుమీద కాలేసుకుని అమెనే సూటిగా చూస్తున్నాడు ఆ చూపుకు తేళ్లు పాకినట్టయింది అమలకి. అమల తన చూపు వింకా మరల్చుకోక ముందే. అందుకే యెదురుచూస్తున్నట్టు "మే ఐ హెల్ప్‌యూ" అన్నాడు. అడిగిన మాట కేమో ప్రాణం వచ్చినా, అడిగిన ముఖం లోని రంగులు నచ్చలేదు అమలకు. అయిదుగంటల్లోపల పూర్తవ్వాలీ అంటే అతని సహాయం వుండాల్సిందే. అందుకే తలూపింది. వెంటనే టేబిలుదగ్గరకు వచ్చేసేడు శేఖరం. కొన్ని కాగితాలు పట్టుకుపోతూ .... "అన్నట్టు లంచ్‌లో మీరు కాఫీ తీసుకున్నట్టు లేదు. అభ్యంతరం లేకపోతే నా ఫ్లాస్కులో వుంది" అంటూ ఆ కాగితాలు తీసుకుపోయి, ఆమె అంగీకారంతో పనిలేదన్నట్టుగా కాఫీ పట్టుకొచ్చేసేడు. వద్దని చెప్పడానికూడా ఓపికలేదు అమలకు.

తీసుకోబోయింది. కప్పు అందించే టప్పుడు ఆమె చేతులు తాకడానికి ప్రయత్నించేడు. ఏదో జరిగిపోతున్నట్టు మిగతా గుమస్తాలందరూ ఆత్రుతగా చూస్తున్నారు. అసహ్యంతో చేతులు వెనక్కి తీసుకోబోతే కాఫీ ఒలికిపోయింది. కాఫీ ఒలికిపోతే ఫర్వాలేదు. ఇంతవరకూ టైపు చేసిన కాగితాలమీద పడ్డది. తన ముఖ కవళికలే గమనిస్తున్న శేఖరం వెంటనే తన సీట్లోకి వెళ్ళిపోయేడు.

ఆపుకుందామన్నా ఆగని ఏడుపు ముంచుకొచ్చింది

ఆ క్షణంలో గోపాలం బావ గుర్తుకు వచ్చేడు తను ఏడుస్తున్నకొద్దీ మరింత పకపక నవ్వుతున్నట్టూ .... "చూసేవా ఉద్యోగస్థుల మనస్తత్వాలు" అంటూ పరిహసిస్తున్నట్టుగా అన్పిస్తోంది అమలకు.

ప్యూనువచ్చి అయ్యగారు రమ్మంటున్నారని చెప్పేడు.

భయంతో చెమటలు పట్టేశాయ్ అమలకు కాఫీపడిన కాగితాలు దులిపేసి, ఇంకా తడవని కాగితాలు జాగ్రత్తగా పైన పెట్టింది తలెత్తి చూస్తే శేఖరం తన కాగితాలే టైపుచేస్తూ కనబడ్డాడు. తను చూడగానే అందుకోసమే నన్నట్టు తనూ తలెత్తి చూసి నవ్వేడు అదోలా.

ఆఫీసరు దగ్గరకువెళ్ళి టేబిలు మీద పెట్టి దూరంగా నిల్చుంది. చూడవలసినవి చూడనే చూసేరు.

"ఏవిటండీ .... ఆఫీసు కాగితాలు తడిపేసేరు? ఇవెంత ముఖ్యమైన పేపర్సో మీకు తెలుసును కదా .... ఆ మాత్రం రెస్పాన్సిబిలిటీ ఉండక్కర్లేదూ .... ఏం మాటాడరు? .... పైగా ఏమిటి ఇన్ని

తప్పులున్నయ్యెందులో ....'' అంటూ చిరమరలాడుతూ తలెత్తి చూసేరు.

''ఇవాళ నా వంట్లో బాగులేదండీ.... అంచేత....''

''అలా అనుకుంటే సెలవు పెట్టుకోవాలి...అంతేగాని పేపర్లిలా పాడుచేస్తే ఎలా?...''

సీఎల్ పెట్టుకుంటే కేన్సిల్ చేసేరండీ...''

''మాటకి మాటా జవాబు చెప్పరండీ...''అంటూ విసుగ్గా... ''మిగతా ఈ ఫైలు తాలుకు పేపర్సేవీ...'' అన్నాడు.

''అవి శేఖరంగారు చేస్తున్నారండీ.'' అని గబుక్కున నాలిక్కరుచుకుంది అమల.

''శేఖరం చెయ్యడమేమిటి? అవి మీకు ఎంట్రస్ట్ చేసేనుగదా...మిమ్మల్ని చాలా రోజులనుండీ అబ్జర్వ్ చేస్తున్నాను దీనికి ఎక్స్ప్లనేషన్ రాసివ్వండి...వెళ్ళండి.'' అంటూ కసిరేశాడు ఆఫీసరు.

తన సీట్లోకి ఎలా వచ్చిందో తనకే తెలియలేదు అమలకి.

శేఖరం వచ్చి ''ఇవిగోనండీ.... చేసేసాను.'' అంటూ ఆ కాగితాలు అమల చేతిలో పెడుతూ మళ్ళీ చేతని తాకడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. ఆఫీసరు కేకలూ, శేఖరం చేతలూ వినోదంతో ఇంతంత కళ్ళు చేసుకుని గమనిస్తున్నారందరూ.

''థేంక్స్....మీరు వెళ్ళండిక్కడనుండి.'' అంటూ గట్టిగా కేకేసి టేబులు మీద వాలిపోయి భోరుమంది. అలా ఎంతసేపుండిపోయిందో ...మళ్ళా ప్యూను వచ్చి....అయ్యగారేదో రాసియ్యమన్నారమ్మా ...'' అంటూ జ్ఞాపకం చేసేడు.

వెంటనే ఓ కాగితం సర్రున చింపి చరచర రాసేసింది రాజీనామా.

* *

''నువ్వు ఉద్యోగంలో చేరేవని తెలియగానే నాకు రాజీనామా ఇచ్చేసావనుకున్నాను ..అమలా... నీకంత కోరికగా వుంటే నేనూ ఓ ఉద్యోగానికి అప్లయి చేసేదా?....''అంటూన్న గోపాలాన్ని మరి చెప్పనీకుండా తన మెత్తని చేత్తో నోరుమూసేసి అతనిమీద వాలిపోయింది అమల. అతనిన్నాళ్ళు దూరం చేసుకుని రెండువిధాలా బాధపడిన అమల హృదయంలోని వేదన తెలుసుకుని మరింతగా దగ్గరకు చేర్చుకున్నాడు గోపాలం.

కొత్తగా పెళ్ళయిన వాళ్ళకి లేని సిగ్గు .... చందమామకెందుకో గాని మబ్బులచాటుకు తప్పుకున్నాడు.